

Materiał roboczy Senackiej Komisji
Praw Człowieka i Praworządności

Za zgodność:
[nieczytelny podpis]

Tłumaczenie nie weryfikowane
17.07.1991r.

Założenia ustawy

określającej warunki konieczne do sprawowania niektórych funkcji

Założenie nr 1

Ustawa określa warunki konieczne do sprawowania niektórych funkcji w:

- a) organach administracji państwowej Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej,
- b) armii czechosłowackiej i jednostkach policji Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej,
- c) Kancelarii Prezydenta Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej, Kancelarii Zgromadzenia Federalnego i Urzędu Rady Państwa Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej,
- d) czechosłowackim radio, czechosłowackiej telewizji i czechosłowackiej agencji prasowej,
- e) organach i organizacjach Republiki Czeskiej i Republiki Słowackiej, które zostaną określone przez odpowiednie rozporządzenia władz Republiki Czeskiej i Republiki Słowackiej.

Ustawa określa również dalsze warunki konieczne do sprawowania funkcji sędziego.

Uzasadnienie:

Celem proponowanych zmian jest ustanowienie warunków

koniecznych do sprawowania niektórych funkcji w federalnych organach administracji państwowej, armii czechosłowackiej, federalnych jednostkach policji, w innych wybranych organach federalnych i w sądownictwie, jak również w federalnych środkach masowego przekazu, w celu ułatwienia demokratycznego funkcjonowania wymienionych organów i organizacji.

Omówioną powyżej problematykę proponuje się unormować przy pomocy ustawy Zgromadzenia Federalnego z uwzględnieniem par. 3 ust. 1. ustawy nr 155/1969 Dz. Ustaw, w wyniku czego ulega zmianie i uzupełnieniu rozdział 8 Konstytucji oraz artykuły 7, 22 i 27 ustawy nr 143/1968 Dz. Ustaw o federacji czechosłowackiej, w brzmieniu późniejszych przepisów.

Założenie nr 2

Warunkiem koniecznym do sprawowania funkcji w organach i organizacjach wymienionych w założeniu nr 1 jest to, że obywatel w okresie od 25 lutego 1948 roku do 17 listopada 1989 roku nie był:

a) członkiem Służb Bezpieczeństwa Narodowego, pracującym na odcinku walki z wrogiem wewnętrznym;

b) świadomym współpracownikiem Służb Bezpieczeństwa Narodowego na odcinku walki z wrogiem wewnętrznym; świadoma współpraca oznacza, że obywatel wiedział, że kontaktuje się z członkiem Służb Bezpieczeństwa Narodowego i przekazywał mu informacje o wrogu wewnętrznym w formie kontaktu tajnego, lub wypełniał zleczone mu w tej dziedzinie zadania;

c) w funkcji sekretarza KPCz i KPS poczynając od szczebla powiatowego i odpowiadającego mu szczebla odpowiedniego komitetu,

członka Prezydium KC KPCz, Prezydium KC KPS i członka Komitetu do spraw zarządzania pracami partyjnymi na terenie Czech, jeżeli od strony politycznej kierował Służbami Bezpieczeństwa Narodowego na odcinku walki z wrogiem wewnętrznym, ani nie był pracownikiem aparatu KPCz i KPS na tym odcinku.

Uzasadnienie:

Założenie to określa grupę osób, które nie mogą wykonywać wymienionych funkcji w organach i organizacjach określonych w tej ustawie i w rozporządzeniach władz republikańskich w taki sposób, żeby objąć nim wszystkie osoby, które były włączone w wymienionym okresie do walki z wrogiem wewnętrznym bez względu na struktury organizacyjne Służb Bezpieczeństwa Narodowego a następnie pracowników KPCz i KPS, którzy kierowali tą działalnością od strony politycznej. Przy sprawowaniu funkcji kierowniczych w urzędach i organizacjach administracji państwowej nie mogą być brane pod uwagę osoby, które wykonywały wymienione funkcje w organach KPCz i KPS, które zostały wyszczególnione w założeniu.

Założenie to następnie bliżej określa kryteria świadomej współpracy ze Służbami Bezpieczeństwa Narodowego. Wróg wewnętrzny nie jest tu rozumiany w sensie terytorialnym, ale jest za takiego uważany każdy, kogo działalność w kraju lub zagranicą była oceniana jako zagrożenie dla reżimu.

Założenie nr 3

Okoliczności omówione w założeniu nr 2 w punktach a) i b) stwierdza obywatel zaświadczeniem, ewentualnie orzeczeniem. Zaświadczenie wydaje Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, orzeczenie wydaje komisja zgodnie z założeniem nr 12.

Okoliczności przedstawione w założeniu nr 2 w punkcie c) stwierdza obywatel własnym oświadczeniem.

Uzasadnienie :

Założenie to precyzuje, w jakiej formie obywatel stwierdza okoliczności omówione w założeniu nr 2. Koncepcja stwierdzania tych okoliczności jest taka, że dowód stanowi orzeczenie wydawane w następstwie postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod nadzorem Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Okoliczności wymienione w założeniu nr 2 w punkcie c) stwierdza obywatel własnym oświadczeniem.

Założenie nr 4

Obywatel, który ma pełnić funkcje w organach i organizacjach wymienionych w założeniu nr 1, przy których wymagane jest wykształcenie wyższe, lub w organach i organizacjach określonych według założenia nr 1, przedstawia zaświadczenie i własne oświadczenie kierownikowi organu lub organizacji.

Jeżeli nie ma innych postanowień, obywatel zwraca się do Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z podaniem o wydanie zaświadczenia, a do swojego podania dołącza załącza potwierdzenie kierownictwa organu lub organizacji, że ma pełnić funkcje kierowniczą.

Uzasadnienie:

Założenie to konkretyzuje rodzaj funkcji, do wykonywania których jest wymagane spełnienie warunków określonych w założeniu nr 2. Określa zarazem, komu należy przedstawiać dokumenty dotyczące wymienionych okoliczności. Założenie obejmuje następnie

kwestię zasadności żądań obywatela dotyczących wydania zaświadczenia, opartych o potwierdzenie kierownika organu lub organizacji, że z obywatelem rozpoczęto postępowanie o przyjęcie do pracy.

Założenie nr 5

W przypadku obywateli, którzy w dniu wejścia w życie tej ustawy sprawują funkcje według założenia nr 4, kierownictwo organu lub organizacji zażąda od Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wydania stosownego zaświadczenia, o ile nie uczyniono już tego przed wejściem w życie tej ustawy.

Podanie o wydanie zaświadczenia musi być wysłane do Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych najpóźniej w ciągu 30 dni od daty wejścia w życie niniejszej ustawy.

Kierownictwo organu lub organizacji jednocześnie upomni pisemnie obywateli, którzy pełnią funkcje w myśl założenia nr 4, że są zobowiązani złożyć zaświadczenie nie później niż w ciągu 30 dni od daty jego otrzymania.

Jeżeli obywatel nie złoży zaświadczenia kierownictwu organu lub organizacji w określonym terminie, kierownictwo organu lub organizacji zażąda od Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przesłania kopii zaświadczenia.

Uzasadnienie :

Założenie to daje możliwość kierownictwu organu lub organizacji zażądania od Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wydania zaświadczenia dotyczącego obywateli, którzy pełnią w organie lub organizacji określone funkcje w dniu wejścia w życie tej ustawy. Obywatele ci mają obowiązek złożyć

kierownictwu organu lub organizacji zaświadczenie, które otrzymali od Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w ciągu 30 dni, a w przypadku gdy tak nie uczynią, kierownictwo organu lub organizacji zażąda od Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przesłania kopii takiego zaświadczenia.

Założenie nr 6

Obywatele, którzy w dniu wejścia w życie tej ustawy pełnią funkcje określone według założenia nr 4, są zobowiązani bezzwłocznie, najpóźniej jednak w ciągu 30 dni od wejścia w życie tej ustawy, złożyć kierownictwu organu lub organizacji własne oświadczenie zgodnie z założeniem nr 3.

Uzasadnienie :

Założenie to precyzuje zasady złożenia własnego oświadczenia w stosunku do tych obywateli, którzy w dniu wejścia w życie tej ustawy już pełnią funkcje określone w założeniu nr 4. Złożenie własnego oświadczenia jest ograniczone nieprzekraczalnym terminem 30 dni.

Założenie nr 7

Za obywateli, którzy w dniu wejścia w życie tej ustawy pełnią funkcje kierownika organu lub organizacji, zażąda wydania zaświadczenia ten, komu przysługuje prawo mianowania obywatela na takie stanowisko. Przy postępowaniu, dotyczącym zaświadczenia i własnego oświadczenia, utrzymane jest w mocy założenie nr 5 i 6.

Uzasadnienie :

Założenie to rozwiązuje problem w przypadkach obywateli, którzy w dniu wejścia w życie ustawy pełnią funkcje kierownika

organu lub organizacji. Funkcje te obsadza się w drodze mianowania i dlatego założenie to przyznaje podobne prawa dotyczące zaświadczenia temu, kto jest uprawniony do mianowania obywatela na kierownicze stanowisko. Postępowanie dotyczące zaświadczenia i własnego oświadczenia jest takie samo, jak w przypadku założenia nr 5 i 6.

Założenie nr 8

Prezydent Czesko-Słowackiej Republiki Federacyjnej, Prezydium Czeskiej Rady Państwa, Prezydium Słowackiej Rady Państwa, rząd Czesko-Słowackiej Republiki Federacyjnej, rząd Republiki Czeskiej i rząd Republiki Słowackiej mają prawo wystąpić do Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z wnioskiem o wydanie zaświadczeń o danych osobach w związku z mianowaniem ich na określone stanowiska, co do których przynależy im się to prawo na podstawie odpowiednich przepisów. Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powinno niezwłocznie na takie żądanie odpowiedzieć.

Uzasadnienie:

Założenie to uściśla grupę podmiotów, które mają prawo żądać zaświadczeń od obywatela, mającego być przez te podmioty mianowanym na stanowiska związane z pełnieniem funkcji ustanowionych Konstytucją i ustawami. Założenie to jest sformułowane jako uprawnienia przedstawionych konstytucyjnych organów państwowych, jest jednak w swej istocie wyrazem odpowiedzialności politycznej za niedopełnienie wymagań ustanowionych w tej ustawie przy obsadzaniu znaczących stanowisk w państwie.

Założenie nr 9

W innych przypadkach niż w przypadkach określonych w założeniu nr 4, 6, 8, 22 i 23 nie można wymagać od obywatela przedstawienia zaświadczenia lub własnego oświadczenia, o ile przepisy wykonawcze nie będą w drodze wyjątku stanowić inaczej.

Uzasadnienie :

Postanowienie to negatywnie określa grupę obywateli, od których należy żądać zaświadczenia lub własnego oświadczenia. Następnie zapewnia, że ewentualne kolejne rozszerzenie na jakąkolwiek inną grupę osób (poza administracją państwową) jest możliwe tylko w drodze wyjątku ujętego w przepisach wykonawczych.

Założenie nr 10

Zaświadczenie wydaje Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i doręcza je obywatelowi do rąk własnych za wyjątkiem przypadków określonych w założeniu nr 8. Jeżeli dane dotyczące wydania danego zaświadczenia znajdują się w posiadaniu innego organu państwowego, organ ten powinien w ciągu 7 dni od daty wpłynięcia żądania Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych udostępnić temu Ministerstwu wszelkie dane jak również inne informacje potrzebne do wydania zaświadczenia.

Uzasadnienie :

Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powinno wydać zaświadczenie tylko osobie, której ono dotyczy, przekazaniem do rąk własnych. Wyjątkowo doręcza się je wnioskodawcy, o ile jest to podmiot określony w założeniu nr 8. Sprawdzanie prawidłowości tej procedury zabezpiecza Federalne Ministerstwo Spraw

Wewnętrznych. Innymi organami państwowymi powołanymi do tych celów są zwłaszcza Federalne Ministerstwo Obrony i Federalna Informacyjna Służba Bezpieczeństwa, które są obowiązane na żądanie Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych udzielić mu niezbędnej pomocy.

Założenie nr 11

Zaświadczenie, orzeczenie i dane w nich zawarte nie są dla celów niniejszej ustawy okolicznościami utajonymi.

Uzasadnienie:

Ze względu na to, że ewidencja i dane w niej zawarte są utajone w myśl ustawy nr 102/1971 Dz. Ustaw o ochronie tajemnicy państwowej, należy zatem mocą niniejszej ustawy i dla celów w niej określonych pozbawić samo zaświadczenie i dane w nim zawarte charakteru okoliczności utajonych. Dotyczy to także orzeczenia.

Założenie nr 12

W celu sprawdzenie, czy obywatel był lub nie by osobą określoną w myśl założenia nr 2 punkt b), powołuje się przy Federalnym Ministerstwie Spraw Wewnętrznych niezależną komisję (zwaną dalej tylko "komisją"). Działalność komisji zabezpiecza Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Uzasadnienie:

Takie sformułowanie tego założenia wypływa z okoliczności, że samo sprawdzenie rejestru, tzn. lustracja nie musi być wystarczającym dowodem na to, że obywatel był osobą określoną w myśl założenia nr 2 punkt b). W celu sprawdzenia wiarygodności i obiektywności oceny inkryminowanych okoliczności, umożliwiającej dokonanie ostatecznego zweryfikowania faktu, czy obywatel był lub

nie był osobą określoną w myśl założeń nr 2 punkt b), powołuje się z mocy ustawy specjalną komisję przy Federalnym Ministerstwie Spraw Wewnętrznych z zadaniem weryfikacji danych okoliczności.

Założenie nr 13

Przewodniczącego i wiceprzewodniczącego komisji mianuje Prezydium Zgromadzenia Federalnego spośród obywateli cieszących się nieskazitelną opinią i nie będących posłami do Zgromadzenia Federalnego. Jeżeli przewodniczącym komisji zostanie obywatel Republiki Czeskiej, to wiceprzewodniczącym komisji zostanie obywatel Republiki Słowackiej i na odwrót.

Członkami komisji będą następnie czterej pracownicy Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, których mianuje minister spraw wewnętrznych Czesko-Słowackiej Republiki Federacyjnej; jednocześnie określi, który z tych pracowników będzie pełnił funkcję sekretarza komisji. Po dwóch członków komisji mianuje Prezydium Czeskiej Rady Narodowej i Prezydium Słowackiej Rady Narodowej spośród obywateli, cieszących się nienaganną opinią i nie będących członkami tych rad i po jednym członku komisji mianuje prokurator generalny Czesko-Słowackiej Republiki Federacyjnej, prokurator generalny Republiki Czeskiej i prokurator generalny Republiki Słowackiej.

Członkostwo w komisji jest niezastępowalne. Pełnienie funkcji w komisji jest zajęciem wykonywanym w interesie ogółu, za którą przysługuje czas wolny od pracy i rekompensata wynagrodzenia.

Uzasadnienie:

Założenie to określa personalny skład komisji, w którym

podczas mianowania odgrywają poważną rolę Prezydium organów przedstawicielskich. Mianowani przez nie członkowie komisji muszą się cieszyć nieskazitelną opinią, powinni zdawać sobie sprawę z powagi chwili i nie mogą być członkami organów przedstawicielskich.

Dla zachowania praworządności podczas działalności komisji istotne jest uczestniczenie w jej pracach członków mianowanych przez generalnego prokuratora Federacji i obu Republiki. Ze względu na to, że członkowie komisji będą mieć kontakt z utajonymi danymi i w interesie ocenianej osoby, członkostwo w komisji jest niezastępowalne. W przypadku ewentualnej rekompensaty za utracone wynagrodzenie zachowują moc postanowienia par. 24a rozporządzenia rządu CSRF, które dotyczą Kodeksu Pracy.

Założenie nr 14

Komisja może działać, jeżeli jest obecny przewodniczący lub wiceprzewodniczący i co najmniej 6 z pozostałych jej członków. Praca komisji odbywa się przy drzwiach zamkniętych.

Komisja może przesłuchać obywatela, którego dotyczy postępowanie, jak również świadków, a w celu wyjaśnienia okoliczności, które są przedmiotem postępowania, może powoływać biegłych.

Pozwane osoby powinny stawić się na posiedzeniu komisji, wyznać prawdę i niczego nie zatajać.

Uzasadnienie:

Założenie to określa kworum niezbędne dla rozpoczęcia prac komisji, jak również to, że komisja nie może pracować podczas

nieobecności przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego. Komisja ma podobne uprawnienia jak organ administracyjny w związku z czym zakłada się, że w postępowaniu zostanie wykorzystana zwłaszcza trzecia część kodeksu administracyjnego.

Założenie nr 15

Komisja rozpoczyna postępowanie na podstawie wniosku, który

a) może zgłosić obywatel, o ile chodzi o przypadek ujęty w założeniu nr 4 lub prezydent Czesko-Słowackiej Republiki Federacyjnej oraz organy wyszczególnione w założeniu nr 8;

b) jest zobowiązany zgłosić kierownik organu lub organizacji, o ile chodzi o przypadek przedstawiony w założeniu nr 5, i to najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia, w którym dowiedział się, że obywatel jest określony jako osoba wymieniona w założeniu nr 2 punkt b).

Uzasadnienie:

Założenie to określa zasady rozpoczęcia postępowania przed komisją, które jest fakultatywne na podstawie inicjatywy obywatela, prezydenta CSRF lub organów wymienionych w założeniu nr 8 a obligatoryjne w przypadku wniosku kierownika organu lub organizacji, jeśli chodzi o pozytywne wyjaśnienie badanych okoliczności dotyczących danego obywatela. W takim przypadku musi kierownik organu lub organizacji zgłosić wniosek o wszczęcie postępowania przed komisją najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia, w którym dowiedział się, że obywatel jest określony jako osoba wymieniona w założeniu nr 2 punkt b). Zamysłem tego postanowienia jest ochrona interesów poszczególnych obywateli, ponieważ postępowanie przed komisją rządzi się zasadą prawdy materialnej w

interesie maksymalnego obiektywizmu przy badaniu wszystkich dostępnych okoliczności.

Założenie nr 16

Komisja wyda orzeczenie, w którym zaświadczy, że obywatel był lub nie był osobą określoną w założeniu nr 2 punkt b). Orzeczenie musi być udowodnione w przypadku stwierdzenia, że obywatel był osobą wymienioną w założeniu nr 2 punkt b).

Orzeczenie doręcza się uprawnionemu petentowi w formie pisemnej zgodnie z założeniem nr 15. Jeżeli żądającym orzeczenia jest kierownik organu lub organizacji według założenia nr 15 punkt b), doręcza się orzeczenie również obywatelowi do rąk własnych.

Jeżeli orzeczenie stwierdza, że obywatel nie był osobą wymienioną w założeniu nr 2 punkt b), zarejestruje się ten fakt we wszystkich ewidencjach i dokumentach, z tym, że tymi ewidencjami i dokumentami nie wolno w stosunku do obywatela dalej dysponować.

Uzasadnienie:

Wynikiem postępowania przed komisją jest orzeczenie, w którym komisja stwierdza, czy obywatel był lub nie był osobą wymienioną w założeniu nr 2 punkt b). Orzeczenie to może komisja wydać dopiero po sprawdzeniu i ocenie wszystkich dostępnych okoliczności, co wpływa również z wymogu, że orzeczenie musi być uzasadnione w przypadku, gdy obywatel był osobą wymienioną w założeniu nr 2 punkt b). Założenie to określa następnie warunki, które muszą być zachowane przy doręczaniu pisemnej formy orzeczenia wraz z wymogiem doręczenia obywatelowi orzeczenia do

rak własnych.

Założenie to ustanawia również ochronę obywatela w przypadku stwierdzenia, że nie on był świadomym współpracownikiem Służb Bezpieczeństwa Narodowego na odcinku walki z wrogiem wewnętrznym.

Założenie nr 17

Jeżeli nie zostały dopełnione warunki konieczne do wykonywania funkcji wymienionych w założeniu nr 2, stosunek pracy lub stosunek służbowy zostaje rozwiązany, o ile nie dojdzie do jego rozwiązania na zasadzie porozumienia stron lub na innej drodze w terminie wcześniejszym, lub poprzez upływanie okresu wypowiedzenia na podstawie wypowiedzenia udzielonego przez daną organizację. Powodem wypowiedzenia jest fakt, że:

a) obywatel był członkiem Służb Bezpieczeństwa Narodowego, pracującym na odcinku walki z wrogiem wewnętrznym, udokumentowany zaświadczeniem;

b) obywatel był świadomym współpracownikiem Służb Bezpieczeństwa Narodowego na odcinku walki z wrogiem wewnętrznym, udokumentowany orzeczeniem;

c) obywatel wykonywał funkcje wymienione w założeniu nr 2 punkt c).

Uzasadnienie:

Założenie to ustala specjalne powody rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego odmiennie od dotychczasowych uregulowań prawnych dotyczących umów o pracę i stosunków służbowych. Z powodów do wypowiedzenia skorzysta się wówczas, gdy do rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego nie dojdzie na innej drodze.

Założenie nr 18

Unieważnienia rozwiązania umowy o pracę lub stosunku służbowego, które zaszło według zasad określonych w założeniu nr 17 może obywatel dochodzić w sądzie rejonowym jako w sądzie pierwszej instancji najpóźniej w terminie dwóch miesięcy od dnia, w którym miało nastąpić zakończenie umowy o pracę lub stosunku służbowego.

Uzasadnienie:

Założenie to daje obywatelowi możliwość dochodzenia swoich praw w sądzie, najpóźniej w terminie dwóch miesięcy od dnia, w którym miał zostać z nim rozwiązany stosunek pracy lub stosunek służbowy. Dwumiesięczny okres jest ustanowiony w zgodzie z par. 64 Kodeksu Pracy.

Założenie nr 19

Jeżeli obywatel odmówił złożenia oświadczenia o okolicznościach omówionych w założeniu nr 2 punkt c), to nie spełnia warunków koniecznych do wykonywania funkcji kierowniczych, co stanowi powód do rozwiązania umowy o pracę poprzez wypowiedzenie lub rozwiązanie stosunku służbowego.

Uzasadnienie:

Pełnienie funkcji wymienionych w założeniu nr 2 punkt c) oznacza niespełnienie warunków koniecznych do wykonywania funkcji kierowniczych, o ile obywatel odmówi złożenia własnego oświadczenia dotyczącego tych okoliczności. Stanowi to powód do rozwiązania umowy o pracę na zasadzie wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku służbowego.

Założenie nr 20

Podawanie do publicznej wiadomości faktów przedstawionych w zaświadczeniu lub w orzeczeniu albo opublikowanie samego zaświadczenia lub orzeczenia, jak również opublikowanie jakichkolwiek dokumentów i ich opracowań, jest bez uprzedniej pisemnej zgody obywatela zabronione.

Uzasadnienie:

Założenie to respektuje prawo obywatela do ochrony swojej osoby zgodnie z postanowieniami Karty podstawowych praw i swobód. Dlatego właśnie ustanawia zakaz podawania do publicznej wiadomości faktów przedstawionych w zaświadczeniu lub samego zaświadczenia, i to pod groźbą sankcji karnych wyszczególnionych w założeniu nr 21.

Założenie nr 21

Kto jako świadek, biegły lub tłumacz przedstawi przed komisją nieprawdę o okoliczności, która ma decydujący wpływ na orzeczenie lub taką okoliczność zatai, zostanie ukarany karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 3 lat lub karą grzywny.

Kto poda do publicznej wiadomości, nawet przez niedopatrzenie, lub kto bezprawnie uzyskuje lub bezprawnie dysponuje faktami zawartymi w zaświadczeniu lub w orzeczeniu, jak i danymi z dokumentów otrzymanych w celu ich opracowania, będzie ukarany karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 3 lat albo grzywną lub też przepadkiem mienia.

Uzasadnienie:

Założenie to chroni obiektywizm stwierdzania i oceny faktów istotnych dla sformułowania orzeczenia i jego udowodnienia.

Chroni także obywatela przed bezprawną ingerencją w przysługujące mu prawa. Prawo karne nie zawiera specjalnej podstawy prawnej umożliwiającej pociągnięcie kogoś do odpowiedzialności za sfałszowane zeznanie lub nieprawidłowo sporządzoną ocenę, o ile dotyczą one postępowania wyjaśniającego, ani szczególnej podstawy prawnej umożliwiającej pociągnięcie kogoś do odpowiedzialności za podawanie do publicznej wiadomości, bezprawne uzyskiwanie lub bezprawne publikowanie faktów zawartych w zaświadczeniu lub samego zaświadczenia. Dlatego też konieczne jest stworzenie odpowiedniej podstawy prawnej, umożliwiającej ściganie tego typu wykroczeń. Poważniejsze przypadki takich wykroczeń będzie można ścigać z tytułu innych podstaw prawnych zawartych w kodeksie karnym, na przykład na podstawie par. 158 jako czyn karalny naruszenia obowiązków przez osobę pełniącą służbę publiczną. To, co dotyczy zaświadczenia, zachowuje ważność także w przypadku orzeczenia.

Założenie nr 22

Okoliczności wymienione w założeniu nr 2 stwierdzają również wszyscy

a) sędziowie mianowani, ławnicy powołani według dotychczasowych przepisów i aspiranci;

b) arbitrzy państwowi, którzy z dniem wejścia w życie ustawy o sądach i sądownictwie staną się sędziami w myśl tej ustawy oraz aspiranci arbitrażowi;

c) aspiranci przed nawiązaniem stosunku pracy i obywatele, którzy mają być mianowani na stanowisko sędziego bez kwalifikacyjnego egzaminu sędziowskiego oraz obywatele mający być

wybrani do pełnienia funkcji ławników.

Przy postępowaniu o wydanie zaświadczenia względnie orzeczenia obowiązują postanowienia tej ustawy włącznie z postanowieniami dotyczącymi praw i obowiązków organu mianującego obywatela na stanowisko sędziego. W przypadku ławników organem właściwym dla żądania przedstawienia zaświadczenia lub orzeczenia będzie według niniejszej ustawy organ zarządzający sądem.

Uzasadnienie:

Celem proponowanych postanowień jest zagwarantowanie, aby filar państwa prawa - skład sędziowski - nie był zagrożony oddziaływaniem niepożądanych wpływów zakłócających bezstronność i obiektywizm sędziowskich decyzji. Dlatego właśnie powyższe założenie zawiera wymóg, aby cały obecny korpus sędziowski, następnie wszyscy arbitrzy państwowi, którzy mają się stać na podstawie ustawy o sądach i sądownictwie sędziami a następnie wszyscy ci, którzy się staną sędziami z mocy prawa, czy to po złożeniu egzaminów sędziowskich, czy też w wyniku mianowania na stanowisko sędziego bez składania kwalifikacyjnych egzaminów sędziowskich oraz wybieralni ławnicy przedstawili zaświadczenia lub orzeczenia zgodnie z ustawą, określającą warunki konieczne do pełnienia niektórych funkcji.

Obowiązki przypadające zgodnie z tą ustawą kierownikom organów państwowych będzie wypełniać osoba uprawniona zgodnie z ustawą o sądach i sądownictwie do mianowania lub powoływania sędziów na ich stanowiska.

Założenie nr 23

Wydawcy czasopism oraz właściciele stacji radiowych i

telewizyjnych, agencji prasowych i przedsiębiorstw audio-wizualnych działających na podstawie udzielonych uprawnień (licencji) mogą sami za siebie lub za swoich pracowników, którzy zajmują się kształtowaniem programu ideowego w wymienionych środkach masowego przekazu wystąpić do Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z wnioskiem o wydanie zaświadczenia lub o wydanie orzeczenia specjalnej komisji Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zobowiązane jest do uwzględnienia takich wniosków.

Znajdują tu również zastosowanie postanowienia zawarte w założeńiach nr nr 2-7, 10, 11 i 25.

Uzasadnienie:

Z uwagi na ustanawiane warunki konieczne do wykonywania niektórych funkcji w czechosłowackim radio, czechosłowackiej telewizji i czechosłowackiej agencji prasowej zezwala się również wszystkim zarejestrowanym wydawcom prasy i prywatnym właścicielom środków masowego przekazu, które działają na podstawie dotychczas udzielonych uprawnień lub będą w przyszłości działać na podstawie wydanych licencji na to, aby sami za siebie lub za swoich pracowników, mogących mieć wpływ na zawartość ideową tych środków masowego przekazu, występowali z wnioskami o wydanie zaświadczenia przez Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych lub o wydanie orzeczenia przez specjalną komisję Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Założenie nr 24

Warunki konieczne do wykonywania funkcji posła do

Zgromadzenia Federalnego ustala uchwała Zgromadzenia Federalnego.

Uzasadnienie:

Zakłada się, że według podobnych zasad będą oceniani także kandydaci na posłów do Zgromadzenia Federalnego, ponieważ tak stanowi specjalna ustawa dotycząca wyborów mających się odbyć w roku 1992. Jednocześnie zakłada się, że warunki konieczne do pełnienia funkcji posła do Czeskiej Rady Narodowej, posła do Słowackiej Rady Narodowej i członka obecnych organów przedstawicielskich ustalają uchwały Rad Narodowych.

Założenie nr 25

Wniosek kierownika organu lub organizacji o wydanie zaświadczenia przez Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, że obywatele pełniący funkcje określone zgodnie z założeniem nr 4, nie były osobami wymienionymi w założeniu nr 2 punkt a) i b), zgłoszony przed wejściem w życie tej ustawy oraz zaświadczenie wydane przez Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przed wejściem w życie tej ustawy są uważane za wniosek i zaświadczenie zgodne z niniejszą ustawą.

Uzasadnienie:

Założenie to stworzy warunki dla uproszczenia postępowania w przypadkach sprawdzania obywateli, wobec których lustrację już przeprowadzono.

Założenie nr 26

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem
a traci moc z dniem 31 grudnia 1996 roku.

Uzasadnienie:

Proponuje się ograniczyć w czasie ważność ustawy ze względu

na jej wyjątkowe znaczenie i zakres.

W Pradze dnia 27 czerwca 1991

Premier CSRF

Čalfa

Minister Spraw Wewnętrznych CSRF

Langoš

S p r a w o z d a n i e d o k u m e n t a c y j n e

W celu wypełnienia uchwały Zgromadzenia Federalnego nr 123/1991 zostały przygotowane założenia ustawy, które określają warunki konieczne do sprawowania niektórych funkcji w federalnych centralnych organach administracji państwowej i w innych państwowych organach federacji, w policji federacyjnej, w wojsku czechosłowackim, sądownictwie i w federalnych środkach masowego przekazu.

Przedstawiony projekt opiera się na następujących założeniach:

- możliwość sprawowania funkcji w wyżej wymienionych organach i organizacjach nie może być brana pod uwagę w przypadku, jeśli dany obywatel był w podanym w założeniach okresie członkiem lub współpracownikiem Urzędu Bezpieczeństwa na odcinku walki z wrogiem wewnętrznym lub był sekretarzem KPCz [Komunistycznej Partii Czech] lub KPS [Komunistycznej Partii Słowacji] poczynając od szczebla Komitetów Powiatowych, członkiem Komitetu Centralnego KPCz lub KPS, członkiem Komitetu zajmującego się kierowaniem pracami partyjnymi na terenie Czech i pracownikiem aparatu KPCz lub KPS, który miał wpływ na działalność Służby Bezpieczeństwa w wymienionym zakresie.

- w przypadku obywateli, którzy pełnią funkcje w dniu wejścia w życie tej ustawy, udowodnienie któregośkolwiek z wyżej omówionych rodzajów działalności stanowi podstawę do rozwiązania umowy o pracę lub stosunku służbowego;

- istnienie dowodu stanowiącego podstawę do rozwiązania umowy o pracę lub stosunku służbowego jest wykazywane na drodze sądowej;

- projekt zabrania podawania do publicznej wiadomości faktów dotyczących obywatela bez jego zgody, pod groźbą sankcji karnych.

Projekt, określający warunki niezbędne do sprawowania niektórych funkcji odnosi się również do sędziów, aspirantów, sędziów sądów arbitrażowych i aspirantów tychże sądów oraz ławników. Funkcjonowanie państwa prawa wymaga koniecznie stworzenia takich warunków dla działalności wymienionych wyżej osób, które gwarantowałyby ich bezstronność i obiektywność podejmowanych przez nich decyzji. Celem proponowanych założeń jest stworzenie zabezpieczeń przeciwko możliwościom naruszania warunków niezbędnych do podejmowania obiektywnych decyzji sądów i sądów arbitrażowych.

Szczególne zainteresowanie, wykazywane przez opinie publiczną budowie niezależnego sądownictwa uzasadnia wprowadzenie zapisu stanowiącego, że sędzią nie może zostać osoba, która z powodu poprzednio pełnionych funkcji lub w wyniku swojej poprzedniej świadomej współpracy ze Służbami Bezpieczeństwa nastawionymi na walkę z wrogiem wewnętrznym mogłaby nie być obiektywna i bezstronna przy podejmowaniu decyzji sędziowskich.

Szczególony charakter środków masowego przekazu wymaga, żeby warunki konieczne do pełnienia niektórych funkcji w tej dziedzinie były określone specyficznie. Dlatego też niniejsze założenia dają tylko wydawcom prasy i prywatnym właścicielom programów radiowych i telewizyjnych, jak również agencji

prasowych i przedsiębiorstw audiowizualnych, żeby sami lub za pośrednictwem swoich pracowników, którzy uczestniczą w przygotowywaniu informacji dla środków masowego przekazu, wystąpili do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o wydanie odpowiedniego zaświadczenie lub wystawienie orzeczenia.

Kosztów związanych z realizacją tego projektu nie da się dokładnie określić, ponieważ nie można z odpowiednią dozą prawdopodobieństwa podać liczby osób, których dotyczy przegląd ani oszacować kosztów z tym związanych.